

Posudek oponentky diplomové práce

Autor: Bc. Helena Plicková

Název práce: Kultura jako veřejná služba a právní formy pro její poskytování

Vedoucí práce: JUDr. Lenka Deverová

Kriteria hodnocení:	Hodnocení:
Vhodnost a aktuálnost tématu vzhledem k oboru Studia občanského sektoru	1
Stručné slovní hodnocení: <i>Autorka si zvolila nelehké téma, protože v ní stojí před úkolem nejen vymezit kulturu jako veřejnou službu, ale zabývá se také jejími ekonomickými možnostmi a podmínkami (protože ekonomické aspekty provozování různých forem kultury jsou rozhodujícím kritériem pro hledání vhodného typu subjektu pro poskytování této služby). S ohledem na aktuální problémy veřejného financování kultury je to téma dobré a aktuální.</i>	
Využití relevantní teoretické literatury včetně cizojazyčné	3
Stručné slovní hodnocení: <i>Autorka pracovala s rozsáhlou kolekcí odborné literatury, včetně mezinárodních pramenů. Převažuje ovšem literatura k prvnímu úkolu její práce, a to analýze kultury jako veřejné služby. Práci by prospělo, kdyby autorka použila také více literatury z oblasti práva, vztahující se k jednotlivým typům možným subjektům, které tuto službu v současné době vykovávají a vykonávat by mohly. Práci by rozhodně také prospělo, kdyby autorka využila také literatury, která je věnována ekonomice kultury, jejímu financování apod. Tento typ literatury chybí vůbec.</i>	
Formulace cíle (problém, dílčí cíle) s využitím teorie	2
Stručné slovní hodnocení: <i>Cíl je stanoven jasně. S ohledem na jeho vymezení má práce má tři logické úrovně, jichž si je autorka vědoma. Nejprve jde o to analyzovat kulturu a definovat její část jako veřejně prospěšnou službu. Druhá část práce je věnována analýze právnických osob, které tuto veřejnou službu vykonávají (včetně problematiky jejich financování). Závěr je pak věnován shrnutí toho, co autorka v práci zjistila, a jejímu doporučení. Tyto tři úrovně práce mají nestejnou úroveň – dobře je popsána cesta autorky k definici kultury jako veřejné služby, včetně dobrého výběru literatury - v tom je její práce silná. Pokud jde o popsání způsobu financování kultury, je práce slabá. Pokulhává také tam, kde se autorka dostává do oblasti práva – tedy v další části práce, kdy analyzuje právní typy, které se tuto veřejnou službu provozují.</i>	
Formulace hypotézy (výzkumné otázky)	3
<i>V práci jsem nenalezla předem jasně stanovené výzkumné hypotézy, které bych očekávala ve smyslu cílů práce – tedy hypotézy, které právní typy organizací jsou u hlediska ekonomického zajištění produkce kultury jako veřejné služby vhodné či nevhodné a proč.</i>	
Stručné slovní hodnocení:	
Splnění vytčeného cíle	3
Stručné slovní hodnocení: <i>V nejobecnější rovině člení autorka práci na teoretickou část (vymezení pojmů, aktéři, legislativní zakotvení, financování) a empirickou část, což je vhodné členění, přesto však celek jaksi „nedrží pohromadě“, zřejmě</i>	

proto, že mezi částmi není dost zřetelné logické propojení, kterými by mohla pěkně být „kultura jako veřejná služba“.

Formálně je práce členěna na úvod, čtyři věcné kapitoly a závěr. Dále následují různé rejstříky V druhé kapitole autorka vymezuje pojmy a definuje oblast kultury, včetně kultury jako veřejně prospěšné služby, její aktéry, legislativní prostředí v ČR v této oblasti a problematiku financování kultury. Opět je vidět, že autorka je silnější v teorii kultury, v popisu aktuální kulturní politiky než v oblasti legislativní či financování.

Pokud jde o část 2.3, zabývající se legislativou autorka k věci přistupuje chaoticky a mnohdy dělá chyby nebo její tvrzení jsou nepřesná. Například na str. 21 hovoří o tom, že „kultura je zakotvena v zákonech, prohlášeních a nařízeních“, aniž vnímá rozdíl mezi těmito termíny. Na téže stránce konstatuje že „organizace občanské společnosti se řídí bez výhrad občanským zákoníkem“, aniž vysvětlí, jak toto tvrzení vlastně myslí. Má zřejmě na mysli, že touto normou se řídí ve vztazích ke třetím osobám (?) Tvrzení na straně 22, že právní úpravu o.s, OPS,, nadací a nadační fondů najdeme aktuálně v občanském zákoníku, což je vyloženě chybné.

Část 2.4., věnovaná financování kultury je z této části práce nejslabší. Autorka sice rozlišuje mezi zdroji z veřejných rozpočtů a soukromými zdroji (kterým říká neveřejné, což je špatný termín), ale dále se charakteristice jednotlivých zdrojů nevěnuje (což by bylo zvláště potřebné v případě soukromých zdrojů, které jsou v oblasti kultury významné). Její tvrzení jsou pouze v té nejobecnější rovině, neopírají se o žádná konkrétní zjištění či důkazy či příklady. I zde jsou drobné chyby - pokud jde o státní rozpočet, mylně tvrdí, že jde o granty na kulturu, které jsou poskytovány na základě smlouvy – nikoliv, jde o státní dotace, poskytované na základě jednostranného rozhodnutí státu.

Na straně 16 – 20 působí poněkud nesourodě a nahodile popis jednotlivých aktérů v oblasti kultury. Vedle Ministerstva kultury, krajů, města a obcí jsou zde některé zřejmě síťové organizace jako je NIPOS či ProCulture a lze si jen klást otázku, co je účelem zařazení těchto charakteristik a právě těchto a ne jiných organizací. To by měla autorka při obhajobě práce vysvětlit.

Kapitola 3 je věnována metodologii vlastního výzkumu (hodnocení viz vhodnost zvolených metod a jejich využití) – viz hodnocení níže.

Kapitola 4, nazvaná jako Empirická část, obsahuje popis aktuální kulturní politiky státu a Prahy, do této části je zařazena také úvaha o zákonu o status veřejné prospěšnosti a jsou analyzovány jednotlivé právnické osoby, které se zdají být vhodné pro poskytování s kultury jako veřejné služby. Své poznatky autorka doplnila stručnými částmi z rozhovorů vybraných informátorů. I když nejde o velkou skupinu osobností, jsou vybrány velmi dobře – jde o zajímavé lidi s velkými zkušenostmi z oblasti, kterou autorka zkoumá. Autorka zvolila doslovný přepis toho, co konstatovali a přesto, že tvrdí, že volila polostrukturovaný rozhovor, jen velmi skromně naznačuje oblasti, o kterých byla řeč.

Zařazení tématu legislativní úpravy veřejné prospěšnosti v části 4.4. působí v práci podivně, snad proto, že není

spojen s vysvětlení, proč je v práci toto téma zařazeno a jak by pomohlo provozování kultury jako veřejné služby a jejímu financování.

V části 4.5. se autorka věnuje analýze jednotlivých právních forem subjektů, které v současné době kulturu provozují. Opět tu jsou drobné chyby – nový občanský zákoník neupravuje poměry OPS a autorka to v zásadě ví, jak poté dokazuje následující text. Další problematické tvrzení je na str. 58, kde autorka tvrdí, že vlastnictví OPS je nejasné. Důvod těchto drobných chyb a nepřesností vidím v tom, že autorka čerpala především z rozhovorů (v tomto případě z rozhovoru se mnou), aniž použila k ověření svých zjištění příslušnou literaturu. V zásadě ale popsala všechny typy subjektů, které by připadaly v úvahu s poměrně správnými vlastními závěry, co je v konkrétní případě na daném subjektu výhodné z hlediska provozování kultury jako veřejně prospěšné služby a co je naopak její nevýhodou.

Poslední částí je část 5 Závěr, jehož hodnocení se věnuji dále.

Vhodnost zvolených metod a jejich použití

2

Stručné slovní hodnocení:

Kapitola 3 je věnována přípravě vlastního výzkumu. Jako metodu si vybrala kritickou analýzu diskurzu formou polostrukturovaných rozhovorů. Vybraní informátoři jsou sice nepočetnou skupinou, ale dobře vybranou. Jistě muselo být obtížné tyto osobnosti pro rozhovor získat. Škoda, že se z práce nedovíme víc o tom, jak byly tyto rozhovory konkrétně připraveny a posléze také více o názorech informátorů. Pokud s každým z informátorů hovořila průměrně hodinu, dalo by se očekávat, že z těchto rozhovorů s vytěží pro práci více než uvedené útržky rozhovorů.

Je-li práce prakticky orientovaná, zda přináší návrhy řešení (doporučení)

3

Stručné slovní hodnocení:

Práce je prakticky orientována a autorka přichází v části 3.4. i s některými vlastními doporučeními. Tato část by ovšem mohla být rozpracovanější. A hlavně celkem správné závěry autorky by měly být obsažněji a fundovaněji zdůvodněné.

Kvalita vlastních závěrů

2

Stručné slovní hodnocení:

Závěry by mohly být obsažnější (napadá mě například, že by bylo vhodné upozornit na rizika, které obsahuje fakt, že většina ze zkoumaných společností je závislá na veřejných rozpočtech) a autorka by v něm měla syntetizovat, co o kultuře jako veřejně prospěšné službě zjistila s tím, k čemu došla při zkoumání subjektů, které jsou k jejímu výkonu nevhodnější. Závěr naplnil toto očekávání jen částečně.

Práce s literaturou, citace pramenů, informačních zdrojů

3

Autorka pracuje dobře s odbornou literaturou z oblasti teorie kultury i z oblasti praktické kulturní politiky - je zjevné, že tato oblast je jí bližší. Práci však chybí dostatečná teoretická opora v odborné literatuře z oblasti práva a z oblasti financování kultury- V práci je v nedostatečně používán poznámkový aparát – u mnoha tvrzení není jasné, z čeho autorka čerpá, protože chybí odkaz – jde především o kapitulu 2 a 4.5, kde odkazy chybí téměř úplně. V zásadě se ale tato výtka týká celé práce.

Formulační a gramatická úroveň

1

Stručné slovní hodnocení:

*Katedra studií občanské společnosti
Fakulta humanitních studií
Univerzita Karlova v Praze*

*Department of Civil Society Studies
The Faculty of Humanities
Charles University in Prague*

<i>Práce má dobrou gramatickou a formulační úroveň.</i>	
Grafická úprava	1
Stručné slovní hodnocení:	
<i>Grafická úprava je odpovídající, dobrá.</i>	

Celková známka před obhajobou: dobře

Témata a připomínky :

Pokud autorka při obhajobě dobře vysvětlí vztah mezi kulturou jako veřejně prospěšnou službou a analyzovanými subjekty, které by jí mohly nebo naopak neměly vykonávat, a to z hlediska práva a ekonomiky kultury, lze uvažovat o „velmi dobře“.

V Praze dne 9.10.2012

Podpis oponentky práce

JUDr. Hana Frištenská